

SZÓLJ *Aram!*

Pánczél Tivadar Prédikációi I.

Előszó

Tivadar halála után megtaláltam azokat a füzeteket, amelyekbe ő részletesen leírta prédikációit.

Szép, nyugodt betűit elkezdtem olvasni. A gyászban vigasztalást, nyugalmat, lelki épülést jelentettek nekem gondolatai.

Úgy éreztem, ezeket a prédikációkat közkinccsé kellene tenni. Ugyanez volt a véleménye néhány kedves ismerősömnek is. Biztattak, hogy lássunk hozzá a munkához. Lelkes és hozzáértő barátok azonnal hozzáfogtak a kivitelezéshez.

Kedves olvasó, kezeden tartod Tivadar meg-harcolt, Istentől elkért, leírt gondolatait. Egy sorozat első kötete jelenik meg most, amelyben szeptember 1. és december 31. közötti ünnepek kapcsán elhangzott igehirdetéseket olvashatod, köztük olyan ünnepekről is, amelyekről ritkán hangzanak el prédikációk.

Illesse hála és köszönet mindazokat, akik ebben a munkában részt vettek, a kiadást elősegítették és megvalósították.

Kívánom, hogy legyen áldás e sorok olvasásán, szolgáljon lelki épülésre, hited erősödésére, és gondolatok ébredésére.

Ezt kívánja szeretettel: özv. Pánczél Tivadarné
Piliszentiván, 2019. szeptember

1995. szeptember 3.

ÉLETCÉL ISTENTŐL

Családi évnyitó istentisztelet

Lekció: Jeremiás 1,1-2,4-9

Textus: Jeremiás 1,6-9

De én ezt válaszoltam: Ó, Uram, Uram! Hiszen nem értek a beszédhez, mert fiatal vagyok! Az Úr azonban ezt mondta nekem: Ne mondd, hogy fiatal vagy, hanem menj, ahova csak küldelek, és hirdesd, amit csak parancsolok! Ne félj tőlük, mert én veled leszek, és megmentelek! – így szólt az ÚR. Azután kinyújtotta kezét az ÚR, megérintette a számat...

Híradások záporoznak ránk rádióból, televízióból, az újságokból és a könyvekből hatalmas ismeretanyag hömpölyög felénk, ember legyen a talpán, akit nem borít el. Az iskolák is azzal várnak, hogy még az eddigieknél is többet tudhatsz meg a világból. Mennyi ismeret fér el egy ember fejében? Aki már megtanult tanulni, azt kérdi: hol találok meg a szükséges ismereteket? És melyek igazában a legszükségesebb tudnivalók? Ebben az egyre szélesebben hömpölygő információ-áradatban jelenik meg az Isten üzenete. Miért gondolhatjuk, hogy ez egyike a legfontosabb tudnivalóknak?

Mai egyetlen kérdésünkre két választ szeretnék adni, mégpedig a fiatal Jeremiás esete alapján. Miért fontos az Isten üzenete? Először is, mert életcél ad. „*Bármilyen legyen a kenyérkereső foglalkozásom*” – mondta egy keresztyén férfi – „*én Isten embere leszek!*” Életcél ez? Kérdezhetné valaki. Szóltassunk meg néhány tanút!

Enyhén barna bőrű észak-afrikai jogász tudós viharos ifjúsága után meghallja az üzenetet: Ideje már, hogy az álomból felébredjünk.

„Tegyük le tehát a sötétség cselekedeteit, és öltük fel a világosság fegyvereit!” Ágoston életcél kap, Észak-Afrika misszionáriusa lesz körülbelül 500 táján. Isten emberei számára az életcél előbbre való, mint a megélhetés.

A XX. század elején egy finn bárónő alig húsz évesen mondta: elküldött Isten, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek. És Wrede Matild, a bárónő börtönlátogató lett, „a foglyok angyala”.

Egy film mutatta be a tévében Schweitzer Albert kórháztelepét Közép-Afrikában. Ő is üzenetet kapott a gazdag és Lázár példázatából, és elindult a fekete bőrű lázárakon segíteni. Fantasztikus, mit tud tenni egyetlen ember, ha a képességeit, idejét, energiáit Isten szolgálatába állítja.

Itt a mi gyülekezetünkben élt egy országos hírű polgári peres bírósági ifjúságától kezdve Krisztus követője volt, bibliáolvasó, templomba járó ember. A diktatúra legsötétebb éveiben is igazságosan, sűgásokat mellőzve, Isten üzenetére hallgatott. Öröm, felűdűlés volt társaságban lenni.

Ilyen emberekre ma is szükség van: akiknek Isten üzeneteiből kialakul az életűk célja, méghozzá a földi életen túlra mutató érvénnyel, és így tudnak segíteni másoknak is, hogy megteljen az életűk értelemmel, iránylátással. Te is lehetsz a magad területén olyan, aki nem céltalanul bolyongsz, nem akarod az időt csupán agyonűtni és haszontalanságokkal foglalkozni, hanem Isten üzenetét meghallva megtalálod a célotat, és ez alá rendezed a napjaidat: Isten embereként embere leszel sokaknak.

Azért tartjuk fontosnak Isten üzenetét, mert általa Isten beszélgetőtársá tesz bennűnket. „Szűlsz hozzám Istenem, / s én választ adni készen / Már-már megindulok...” Aztán jön a megtorpanás, hitetlenkedés, mint Jeremiásnál. Elűfordul az ilyesmi Isten embereinél? Szolgáljon bátorításul az, ami ezzel a tizenéves Jeremiással történt: „Ó, Uram, Uram! Hiszen nem értek én a beszűdhez, mert fiatal vagyok” tele vagyok gátlásokkal, biztos belesűlök, ha szűlok. – Na, ne mondd már – szűl Isten –, én elég jól ismerlek tged, génjeidig menűleg. Van némi vitatkozás-jellege ennek az imádságnak. Jeremiás mindig

űszinte, sokszor mondd még ezután is „kűcos” imákat. Az imádságban az űszinteség kűtelezű: ez a beszélgetés alapja. Nemcsak Jeremiás és Isten kűzűtt űszinte a beszélgetű kapcsolat, hanem majd ilyen űszintén beszélget Jeremiás a társaival is. De mindig előbb van az imádkozás, a beszélgetés Istennel, és aztán jön az űzenet továbbumondása, a beszélgetés az emberekkel.

Egy testvűrűnk mikor feszűltsűg volt a családjában, már készűlt megmondani a véleményűt a bajok okozójának. Ekkor eszűbe jutott: Isten emberének előbb imádkozni kellene ebben a helyzetben. És arra jűtt rá már az ima elején, ha beolvas, azzal csak elműrgesíti a helyzetet. „Mindenek épűlésre legyenek.”– monddja az ige. A beszélgetés aztán kűrdezűssel indult...

Forduljunk befogadásra készen Isten űzenete felű! Engedűjk, akarjuk, hogy kialakuljon egy űszinte, beszélgetű kapcsolat, amelyben életcűlűnkat egyre világosabban meglátjuk. Isten embereiként társainknak is űdvűssűg-cűlűt mutató emberei legűnk. Hagyjuk, hogy kifogásainkat, fenntartásainkat leszerelje Isten, és így szűlűtsűn meg: Ne mondd, hogy fiatal vagy tele gátlásokkal! Ne mondd, hogy kűzűpkorű vagy és túl sok a dolgod! Ne mondd, hogy idűs vagy és túl kevés az erűd! Hallgasd az űr igejűt! űzenetére várva tedd le egy percre az űjságot! Zárd el a rádiűt, vagy a tűvét! Ne félj a csendtűl, amelyben meghallod Isten szavát, amely neked is életcűlűt ad, és szépen lassan beszélgetű társává formál.

CSEND:

Műért vagyok ezen a világon?

Mű az életem célja?

Mű szeretnűk elűrni? (Majd, most, még)

Mondott már nekem valaműt Isten, hogy mű legyen életem célja?

Áldott az Isten, aki újonnan szűlt minket élű reműnysűgre Krisztusnak a halálból való feltámadása által.

MIÉRT HULLIK OLY SOK MÁRTÍRVÉR?

Aradi vértanúk halálának évfordulójára elmondott prédikáció

Textus: Cselekedetek 20,24

De én mindezekkel nem gondolok, sőt még az életem sem drága, csakhogy elvégezhessem futásomat és azt a szolgálatot, amelyet az Úr Jézustól azért kaptam, hogy bizonyoságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.

Miért hullik oly sok mártírvér? Ezt mi, magyar keresztyének egy nappal október hatodika után különösen fájó érzésekkel tehetjük föl és kereshetünk rá válaszokat. Miért hullik újra és újra a mi világunkban túl bőven a mártírok vére?

Erre az első válasz az lehet, hogy túl sok itt az emberi gyilkos indulat. A káini indulat máig is elevenen él és működik, tömegsírok jelzik hóhér munkáját. Milyen szörnyűséget veszünk észre magunkon? Azt, hogy ehhez hozzá lehet közböcsödni. Ötezer halott vagy hatezer? Már nem is számít. Tömegsírokban a kivégzésük előtt megkínzottak tetemei. Megborzadunk-e? Világunkban a gyilkolás simára gyalulja a lelkeket, bagatellizálja a rémségeket és törli az emlékezést. Már csak azok az érzékenyek borzadnak, akik számára a múlt nem múlt el egészen. Mi, magyar keresztyének vajon ilyenek vagyunk-e?

Muhi, Mohács, Szatmár, Világos, Trianon, Don-kanyar, Párizs, '56 és ami utána jött... Ezek az emberi gonoszság vonulatának csúcspontjai.

Október 6. magyarázatául elégséges a bosszút megnevezni, de

lappang emögött sötétebb háttér is... Miért mondta Jézus Krisztus a népnek: „*ti meg akartok ölni engem*”. Azok erre tiltakozni kezdtek, mivel Jézus megnevezte gyilkos szándékuk rugóját. „*Ti..., az ördögtől valók vagytok*”, az pedig embergyilkos. Az eszeveszett életpusztítás mögött ma is démoni háttér sötétlik. Első válaszuk arra a kérdésre, miért a sok mártírvér, nem túl megnyugtató. Olyan világban élünk, ahol nagy erővel működik a gyilkos emberi indulat.

Ezt azonban Isten hatalma alatt tartja. De miért engedi? Nagyrészt azért, mert ebből a leggonoszabb rosszból A MEGVÁLTÁS MŰVÉT alakította ki. A gonoszságnak rengeteg halálos áldozata, vértanúja van, nem csoda, hogy elközömbösödünk. De MEGVÁLTÓ halál csak egy van, amit Jézus szenvedett el. Az emberi hozzájárulás a leghitványabb gonoszságból készült: árulás, cserbenhagyás, féltékenység, ragaszkodás a hatalomhoz, vagy saját messiásuk keresztre feszítése, a sokaság manipulációja, emberi gonosz indulatok. Amikor az ördögi életpusztító szándék már győzelmi zászlót akart kitűzni, akkor győzte le Urunk az ősellenséget, hogy majd a halál mélyéből az Atya feltámasztó akaratából már csak Ő lépjen elő. A megváltás művébe beleszerkesztette Isten a legtöményebb emberi gonoszságot, annak démoni hátterével együtt, hogy a lehető legjobb isteni indulattal győzzön fölötte. „*Ti gonosz kezeitekkel keresztfára szögezve megöltétek, kit az Isten feltámasztott.*” Miért hullott az egyetlen igaznak mártír vére? Azért, hogy áldozata által legyen a bűnökre bocsánat, az Isten-hiányra Isten-jelenlét, földi életünkre üdvösség. Jézus mártírvére azt hirdeti: „*Ti gonoszt gondoltatok ellenem, de Isten azt jóra gondolta fordítani.*”

Miért hullik azóta is oly sok mártírvér? Hogy megpecsételje a szavakat. A mártírok vére hitelesítő pecsét azon, amit hirdettek.

Itt is Jézus Krisztus jár elől, tanító szavainak komolyságát a vállalt halál húzza alá. Aki menekülhetett volna a halál elől, és mégis vállalta a halálos hitelesítő pecsétet, annak a szavaira és tetteire érdemes odafigyelni. Az aradi vértanúk Kiss Ernő birtokán voltak, nem meszsze a török határtól. Átmenekülhetek volna, de még reménykedtek,

majd Aradon már megadással vállalták sorsukat, és lett haláluk által hitelessé minden szavuk és tettük. A mártírok vére hitelesítő pecsét az ügyön, a vállaláson, a szavakon.

≡ **Emlékezzünk név szerint a tizenhárom aradi vértanúra:**

Aulich Lajos, Damjanich János, Dessewffy Arisztid, Kiss Ernő, Knézich Károly, Lahner György, Lázár Vilmos, Leiningen-Westerburg Károly, Nagysándor József, Poeltenberg Ernő, Schweidel József, Török Ignác, és Vécsei Károly.

2007. október 28.

REFORMÁCIÓK

Lekció: 2Krónikák 34. fejezet

Textus: 2Krónikák 34,31

Majd odaállt a király helyére, és szövetséget kötött az Úr színe előtt arra nézve, hogy az Urat követik, parancsolatait, intelméit és rendelkezéseit teljes szívvel és teljes lélekkel megtartják, és teljesítik a szövetség ígét, melyek meg vannak írva abban a könyvben.

Ami egy épület számára a renoválás, ami az emberi test számára a regenerálódás, az a keresztyénség számára a reformáció. Időszakonként szükség van renoválásra és regenerálódásra. Ugyanígy szükséges, hogy a keresztyénségben időnként megújulás: reformáció történjen. Isten népének mindig reformálnia kell.

Ezt bizonyítja a XVI. századi nagy európai reformáció, melynek fáklyavivői Luther és Kálvin voltak, de ugyanerről tanúskodik a Krisztus előtti VI. századi ószövetségi reformáció, melynek Jósiás király a fő alakja.

Mi kell a reformációhoz? Erre a mai kérdésünkre feleljünk két, a lényegét érintő válasszal!

Először is meg kell találni a Könyvet, az Élet törvénykönyvét. Ebből lehet ugyanis kiolvasni, hogy milyen legyen Isten népének az élete. A Biblia adja a tervrajzot, amelyet követve építkezni lehet. Nem tanácsos eltérni tőle. Ha ez mégis bekövetkezik, akkor visszaalakítás esedékes. Ezt az emberi kényelmesség, valljuk be, nem szereti.

Amikor az ezerkétszázas években Assisi Ferenc meghallotta Jézus Krisztus szavát: „*Hirdessétek az evangéliumot, betegeket gyógyítsatok, leprásokat tisztítsatok, ingyen vettétek, ingyen adjátok!*” Ő ehhez

az igéhez mérte magát, családját, egyházát. Sokak megrökönyödésére elindult a gazdag posztókereskedő apa házából, el a fényes egyházi szertartások világából, szegényen, szürke köpenyben betegeket gyógyítani az Evangélium erejével. Hamarosan megújulási mozgalom támadt ebből az elindulásból.

Nincsen olyan keresztyén, aki ne a saját lelkének belső reformációjával indult volna el Krisztus követésére. Ehhez kellett a Könyv, melynek már egy-egy mondata is elegendő volt, hogy egyéni reformáció elkezdője legyen.

Krisztus után 400 táján Ágoston bizonyára nagyra törő tudós jogász maradt volna rendezetlen családi élettel. De egyszer egy beszűrődő gyermekdal: „*Vedd és olvasd, vedd és olvasd!*” arra készítette, hogy kézbe vegye a Bibliát. Azt olvasta a Római levél 13. fejezetéből: „*ideje már, hogy az álomból felsejünk*”. Megrázta magát, elindult, hogy Észak-Afrika hittérítője legyen.

Hasonló történt az erfurti, ágostonrendi szerzetestanárral, Luther Mártonnal, aki öngyötrő lelkifurdalástól szabadult föl, amikor a Római levél első fejezetéből azt olvasta: „*Az igaz ember pedig hite által él.*” Ez adott szárnyakat neki, és tette őt Európa reformátorává.

Írók, — mint Victor Hugo és Lev Tolsztoj — életük igéjét kapták a Bibliából: „*Keressétek az Isten országát!*”, és megtalálták általa életük értelmét.

Tudósok, — mint Pascal, Faraday — írták oda pályafutásuk homlokzatára a Szentírás igéjét: „*Tudom, kinek hittem*”, és lettek a hitnek és tudásnak remek példaképei.

Az sem véletlen, hogy jó páran kaptak isteni megbízást: tegyék közkinccsé az Élet könyvét nemzeti nyelvükön. Hiszen honnét lehetne máshonnan tudni: milyen legyen a keresztyén emberek és a keresztyén népek élete, mint a Bibliából. Az oxfordi professzor, Wickliff János angolra, Luther az Újszövetséget németre, Károli Gáspár magyarra fordította a Bibliát. Lett hozzávaló nyomda is: Debrecenben Huszár Gál által, Sárovarott a Nádasdyak birtokán és a Rákócziak pátriájában, Vizsolyban.

Jósiás király a templomot akarta renoválni, és vallási reformáció lett belőle. Ahhoz pénz, építőanyag, munkaerő kellett, ehhez pedig a Könyv, melynek igéihez mérhette magát mindenki.

Mi kell még a reformációhoz? Kell hozzá egy megragadott ember, aki odaáll a helyére. Jósiás király régi példájából megtanulhatjuk minden korok reformációjának, egyéni és közösségi megújulásának egymás utáni lépéseit.

Megérint a Biblia igéje: talán egyetlen mondat, vagy csak egy-két szó, de az Isten üzenetévé válik, gondolathullámokat kelt, és saját belső reformációt indít el.

Ezután vágyakozunk az istenkereső emberek társaságára: felmegyünk a templomba. Odaállunk a helyünkre, és ez nem csupán a megszokott templomi ülőhelyet jelenti, hanem azt, hogy itt otthon érezhetjük magunkat, helyünkön vagyunk, ez az atyai ház előcsarnoka: megosztjuk a többiekkel a hallott igéket, ezzel elmélyítjük magunkban és tovább is adjuk társainknak, sőt azoknak is, akik még nem hallották.

Majd szövetséget kötünk az Úr színe előtt Jézus Krisztus követésére. Minden úri szent vacsora közösség: a szövetség megújításának alkalma.

Jósiás korában ez a reformáció életmentő alkalom volt. Ők még nem tudták, de mi már tudjuk: húsz évvel később bekövetkezett Jeruzsálem ostroma, és a babiloni fogság. Akkor volt már megtalált Bibliájuk, amit magukkal tudtak vinni. Könyv és élmény alakban hetven éven át ez biztosította, hogy Isten szövetséges népe megmaradjon.

Tudunk Valakiről, aki a legnagyobb reformációt indította el embervilágunkban. „*Odaállt a helyére*” a Golgota keresztyén, majd a nyitott sír elé a feltámadás hajnalán, megosztotta velünk az evangélium igéit, és szövetséget kötött életre-halálra és az örök életre, ha követjük Őt. Újítsuk és erősítsük meg ezt az új szövetséget a mi Urunkkal!

CSEND:

Odaálltunk már az Istenől kijelölt helyünkre? Legyünk hálásak, ha a Biblia könyvével kezünkben, igével a szívünkben, testvéreikkel összetartva a templomban átéljük: Isten helyreállító munkája, saját reformációnk elkezdődött. Folytatása következik!

A GYERTYÁK NAPJA

Halottak napja

Textus: Róma 5,5,8,10

„A reménység pedig nem szégyenít meg, mert szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által.” „Isten abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.” „Mert ha akkor, mikor ellenségei voltunk, megbékéltetett minket az Isten önmagával Fia által, akkor miután megbékéltettünk, még inkább üdvözíteni fog élete által.”

A mai napot, halottak napját, elment kedves embereink emlékének szenteljük. Tegnap és ma sokan zarándokoltak ki a temetőbe. A sírokat elborítják a virágok. Nem kimondottan kálvinista szokás ez, mégis sokan gyakoroljuk.

Javasolom: ünnepeljük most itt e templomban kálvinista módon a halottak napját! Amint magunkban halottaink emlékét felidézzük, gyűjtsuk meg Isten igéjének világosságát! Mai igénkből négy nagyon szép fény világol fel, és ehhez párosítjuk négy gyertyánknak kigyuladó fényét.

A zöld gyertya a reménységé: „A reménység pedig nem szégyenít meg.” Bátorít ez az ige, hogy merjünk reménységben élni. Sokan azért óvatosak, mert már többször csalódtak. Remélték, hogy a holnap könnyebbséget hoz: munkaalkalmat kínál, beteljesíti szerelmüket, sikerrel koronázza fáradozásukat. Azután nem így történt. Mi, a Krisztus útján jární igyekvők, annyit már tudunk a Bibliából, hogy mindent remélhetünk, amit Isten megígért. És ha nem akarunk csalódní, semmit se reméljünk, amit Isten nem ígér.

A mi reménységünk tehát Isten ígéretein alapul. Leghatalmasabb ígérete az, hogy: „Mindent újjá teszek.” Erre felel a reménység: „Új eget és új földet várunk az Ő ígérete szerint.” Minden elképzelésünket felülmúlja az, hogy „Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el Isten az őt szeretőknek.”

Nem vagyunk kénytelenek csalódní, ha ezekre az ígéretekre gondolunk. Egy harminc év körüli művész említette pár hete a reménység előbb idézett igéit. Betegség miatt fel kell bontania szerződését külföldi zenekarával. De végső reménysége, a maga pozitív erejével, nem szégyeníti meg, sőt rövid lejáratú közbülső reményekre is képesé teszi. A reménység azért nem okoz csalódadást, mert Isten ígérete hitelesítve van. Mindaz, amit Jézus Krisztus tett, pecsét az ígéreteken. Valamennyi isteni ígértet Őbenne teljesedett be addig, és fog beteljesedni ezután. Erről szól szép énekünk, a 416. dicséret: „Krisztus, én életemnek / Te vagy reménysége”.

A piros gyertya a szereteté: „...mert a szívünkbe áradt az Isten szeretete”. Leghatalmasabb energiája nem az olajnak, nem a vulkának, nem a Napnak van, hanem az Isten szeretetének. Ezzel a munkavégző erővel teremt és tesz újjá, és formálja a holnapot. Ez az isteni energia keresi transzformátorát, az emberi szívet, hogy azon át tovább áradjon. És lett a hatalmas isteni szeretetből Assisi Ferenc szívéen átszűrve mások gazdagítása, Luther Márton szívéen keresztül megigazulás és 95 reformációs tétel, a XVII. század legnagyobb lángelméjénél, Pascalnál tudósi axióma: „Isten szeretetét nem az ész fogja fel, hanem a szív.” A mi Kálvin Jánosunk is erre az isteni szeretetre válaszolva mondotta: „Szívemet égő áldozatul Néked ajánlom.”

1900 táján, a keresztyén szociális felelősség ébredése idején a francia Monod Tivadar is ebből a szívünkbe áradó isteni szeretetből vette késztetését, hogy énekében így valljon: „Áldott Jézus, a földre jöttél, / S vállaltál értünk szörnyű kínt...” (472. ének, 5.)

A fekete gyertya a halálé: „Krisztus meghalt értünk...” olvastuk. Reménységünknek ez a történelmi alapja. Ez Krisztus megváltó szolgálatának legfőbb eseménye. „Értünk halt meg”, a megváltás helyettesítő vállalása és mentesítő elégtétele mellett ez azt is jelenti, hogy Isten szolidáris velünk, halandó emberekkel, és vállalja a halált. Nem vesz ki minket a halál törvénye alól, de mellénk áll.

1999. november 28.

A TEREMTETT VILÁG ADVENTJE

Textus: Róma 8,19

Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.

A teremtő szóra - „Legyen!” - a Mindenség elindult a létezés útján. Kialakultak a tejút- és naprendszerek, a sok millió között a miénk is, benne szűkebb otthonunkkal, a Földdel. Amikorra ez kihűlt, létrejött a légköre és a tengerei. Elkezdődött az egyszerű létszerveződés. Egyre finomabb idegrendszerű élőlények léptek színre. Azután a teremtés piramis alakú menetében a csúcson, elfoglalta helyét az ember, aki központi idegrendszerrel bír, és öntudattal eszmél önmagára.

Ha lett volna a kozmikus ködök és csillagtestek ősvilágának prófétája, ő megjövendölte volna: Figyelem! Előrelépés esedékes: a világ-tengerekben bontakozik az Élet! És ha lett volna prófétája az egyszerű életszerveződések teremtési szakaszának, ő megmondhatta volna előre: Vigyázat! Számítani lehet az Értelem megjelenésére. Ennek a szakasznak a „Pál apostola” így írhatott volna: „A teremtett világ sóvárogva várja az Ember megjelenését.”

A piramis csúcán megjelent az Ember, aki csiszolja tudatát, mint egy nyolcezer éve jegyzi történelmét, uralma alá hajtja az állatvilágot és kizsákmányolja a Föld ásványkincseit. A baj ott kezdődik, hogy tengereket tesz tönkre olajával, ihatatlanná válnak keze alatt a folyó- és állóvizek, kiirtja az erdőket, értékes állatfajok pusztulnak ki és mérgezővé válik a levegő. Ahelyett, hogy élvezné a teremtett világ szépségeit, zaklatott idegekkel, békétlen lélekkel él. Bódítja tudatát, farkasszemet néz társaival, túl kicsinek találja a Földet. Költők így vallanak erről: „A másik ember, az a pokol!”

Ha Krisztus értünk meghalt, akkor ez azt jelenti, hogy osztozik sorsunkban, a legkritikusabb helyzetben sem hagy magunkra. El tudjuk előre gondolni, milyen sokat számít egy halál felé tartó embernek, hogy a küszöbön ráhagyatkozhat arra, aki érte is megjárta már az utat, és nem kell egyedül lennie. Krisztussal, érettünk meghalt Urunkkal lehetünk együtt a küszöbön. Ezért énekelhetjük 342. énekünkkel: „Jézus, világ Megváltója... / engedd hozzád térnem, / Veled halnom, veled élnem!”

Az arany gyertya az üdvösségé: „Még inkább üdvözíteni fog” Isten Jézus Krisztus élete által. Nemcsak helyreállít és kipótolja, amit vesztettünk Isten nélküli életvitelünk miatt, hanem felhoz és nulla pontunknál magasabbra is juttat: üdvözít a feltámadott Jézus élete, Lelke jelenléte által. Az Ő megváltó munkája nem csak étellel ajándékozik meg, hanem minőségi étellel, örökérettel, üdvösséggel gazdagít.

Aki ezt az ígéretet komolyan veszi: „Isten üdvözíteni fog”, az tapasztalni is fogja ezt, és már így énekel: „Érzem, hogy az örök élet / Már e földön az enyém lett.” (480. ének, 1.)

≡ **CSEND: Most imádságra hajló lélekkel meggyújtjuk gyertyáinkat.**

A ZÖLDET, a reménység gyertyáját, és bizalommal tekintünk a holnapok felé Isten ígéretei alapján, tudva, hogy „a reménység nem szégyenít meg.”

A PIROSAT, „mert szívünkbe áradt az Isten szeretete”, és onnan árad tovább, nyomorúságot enyhíteni, sebeket gyógyítani, egymást erősíteni.

Meggyújtjuk gyertyánkat, a földi életet lezáró halálét, amitől megrettennénk, ha nem számíthatnánk Krisztusra, aki értünk a halálba vezető utat is megjárta, és ott vár a küszöbön.

Az ARANY színűt, mely az üdvösség fényét hinti, hogy ebben lásuk önmagunkat és a már előre ment kedveseink alakját. Tekintsünk gyertyáinkra imádkozó szívvel! Arany fényben látjuk őket, akik igével szolgáltak nekünk. Életük példájáért hálát adunk...

≡ **A piros fényben érezzük, szívünkbe áradt isteni szerelmed, és boldogok vagyunk, ha ebből rajtunk át mások is részesedhetnek. Együtt látjuk a halál feketeségét és a reménység zöld színét. Jézus Krisztus, te vagy reményünk, veled szeretnénk élni és halni.**

A világ ember-kínban szenved, s az lesz a megoldás, ha az önpusztító ember eltűnik, „Egy... ember utáni csendben, / és felpiheg sóhajtvá / A fájó ősanagy: immár a kínnak vége!” (Tóth Árpád)

A legnagyobb tudósok is megszólaltak, a hatvanas években a Római Klub tudós tagjai felsorolták milyen globális veszélyekkel néz szembe az emberiség:

- Környezetszennyezés: mérgezzük a levegőt, a vizeket, bajunk van a műanyaggal és az atomerőművek salakjával.
- Melegházhatás érvényesül az ózonlyukak révén: az ibolyántúli sugárzás behatol és károsít.
- Túlnépesedés van a harmadik világban.
- Ketyeg az éhínség-bomba.
- Energiahiány fenyeget, nem áll korlátlanul rendelkezésre szén, olaj. Az atomerőművek nem mindig biztonságosak.

Itt állunk mi, emberek, gyönyörű szép világunkban, a teremtett világ csúcsán. Innen már nincsen tovább felfelé? De van tovább, csak nem felfelé. Az anyag alsó lépcsőfoka az atom. Az Élet szintjét elérve, majd a Tudat magasságába emelkedve, a csúcsra fellépő Ember előtt még ott van egyetlen nagy lehetőség, és ez már a csúcson nem följebb vezet, hanem befelé: az Ember belső minőségének javítása irányába. Ezt már igazi prófétaként Pál apostol így fogalmazza: „A teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.” Erre van tehát legnagyobb szüksége a kreatúrának, a teremtett Mindenségnek. Mikor állja meg végre a helyét a Teremtés csúcsán az ember? Akkor, ha Isten gyermekévé lesz. A teremtés kibontakozó menetében nem áll le, nem elégszik meg „kis mái magával”; olyan ambíciók fűtik, amelyek nem mások letaposásával telhetetlenül egyre feljebb tuszkolják, hanem amelyek belső minőségében teszik többé. „Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes!” Amióta embervilágunkban megjelent Isten Fia, azóta elindult egy új világkorszak kibontakozása. Jézus Krisztus azon a ponton vette munkába az embert, ahol elakadt benne a teremtés folyamata: nem elég a csúcson állnia, most befelé kell fordulnia, hogy a teremtés vonalát tovább vigye a tökéletesség felé. Itt akadtunk el, és ezen a ponton tud és akar rajtunk segíteni Jézus Krisztus. Háromféle segítséget is nyújt:

1. Először is gyógyítja tudatunkat: közelségében elkezdjük látni, milyenek vagyunk igazában. Legtöbbször jobbnak képzeljük magunkat. Ilyenkor kiállhatatlanok vagyunk, és nem működik az Isten-kapcsolatunk. Máskor gyengének, erőtlennek, semmirevalónak érezzük magunkat. Egyik sem felel meg sem Isten valóságának, sem akaratának. Ezért kell gyógyítani tudatunk belső világát. Krisztus érintése, igéje építi belső emberünket: tudatosítja istenadta értékeinket és figyelmeztet istenhiányból származó bűneinkre. Krisztus a teremtés vonalát belül vezeti tovább, – ezt nevezi a Biblia újjászületésnek –, és ahol elakadtunk, ott gyógyítja a lelkünket. Az Isten Fia tud minket Isten fiaivá tenni!

2. Egymásnak testvéreivé tesz. Hiszen a teremtett világ olyan istenfiakra vár, akik a mennyei Atya gyermekeiként egymásnak testvérei. Testvérietlen, gyűlölködő emberekből elege van a világnak. A teremtett világ sóvárogva várja a testvériséget. Assisi Ferenc az állatokat is testvéreinknek tartotta, akinek nyomdokán Gyökössy Endre mondja: „Ha egy kocsis megtér, azt a lova veszi észre először.”

3. Jézus Krisztus szimpátiát ébreszt bennünk a természet iránt. Nem azért nem dobálom szét a szemetet, mert az kihágás, hanem mert szeretem az állatokat, növényeket, a tisztaságot a tavakban, parkokban és utak mentén. A virág jobban nyílik, ha szeretettel ápolom, a madarak szebben énekelnek és ablakra szállnak, mert ott a mag és a víz.

Jézus Krisztus, az Isten Fia szívesen szólt a mező virágairól, az ég madarairól, mert szerette őket és mert Isten fiainak dolga: harmóniában élni a teremtett világgal.

„A teremtett világ sóvárogva várja...” Meg kellene neki adni, amit ennyire vár: az Isten fiainak a megjelenését saját személyünkben, akik Isten Fia, Jézus Krisztus követésére újra vagy végre elindulunk.

CSEND: Jézus Krisztus hív bennünket: „Kövessetek engem, velem együtt legyetek tökéletesek, miként a mennyei Atya tökéletes. Ne akadjatok el a teremtés menetében: a csúcsra felérve fordítsátok befelé a tökéletesedés vonalát. Igényeljétek, hogy gyógyítgassam lelketek belső világát. Akarjátok, hogy testvérré alakítsalak, és szimpátiát ébresszek bennetek a teremtett világ iránt!”

NINCS JÖVENDŐ ÁLDOZAT NÉLKÜL

Advent

Lekció: Jelenések 4-5. fejezet

Textus: Jelenések 5,7

A Bárány odament, és átvette a könyvet a trónuson ülő jobb kezéből.

Advent második vasárnapján ez a kérdésünk: Miért jött Jézus? A választ erre igénk így adja: azért jött, hogy kezébe vegye az emberiség jövőjét. Ezt a Jelenések könyve a maga jelképes nyelvén mondja el: átvenni a Jövendő sors-könyvét annyit jelent, mint érteni és elfogadni Isten tervét a jövőre. Aki pedig ezt megöletett Bárányként teszi, megmutatja: csak önfeláldozással lehet a jövendőt kibontani.

Jézus úgy vette kezébe a sorskönyvét, hogy érti az isteni tervet, és önfeláldozással megvalósítja azt. Járjuk be gondolatban ezt a kettőt: ismeretét a jövendőnek és annak áldozatos kivitelezését!

Jézus tehát átveszi a Jövő sorskönyvét, érti és elfogadja az isteni tervet. A könyvtekercsen hét pecsét függ, a Jövő tervezete. Nagyon titkos és teljesen hiteles. Akárki nem képes felnyitni, erre egyedül egyvalaki, Jézus lesz méltó. Ő a főszereplője a megváltás művének. Kereszthalála és feltámadása alapozta meg azt. Nélküle méltatlan jövendőmondóknak, horoszkópból, tenyérből, asztal- táncoltatásból jóslóknak lennének kiszolgáltatva.

Jézus a sorskönyvvel a kezében arról biztosít, nem kell bizonytalan megérzésünkre hagyatkozni, magunkat a hiszékenység vámszedőinek kiszolgáltatni, komor képű pesszimisták véleményét készpénznek venni, sem naiv optimistaként lelkendezni. Arra a Jézusra figyelhetünk, aki megjárta a legnagyobb mélységet és kinyitotta a kaput

mennyei magasságok felé.

Ha nem jött volna, nem ismerhetnénk ezt a Jövőt, amelyet éppen Ő alapozott meg. Nélküle mi is csak sírva fakadhatnánk. Ámde Jézus átvette a tekercset, és ahogy a pecsétek egymás után felnyílnak, kibontakozik az üdvösséges Jövő. Érzékletes képsorok ábrázolják a Jelenések könyvében, hogy próbákon és kataklizmákon keresztül fut a történelem vonala a végkifejlet felé. A végső állomás egyben majd új kezdet lesz, egy magasabb rendű élet új világkorszakának a nyitánya: az ÜDVÖSSÉG, melynek örömteljes dinamikáját szegényes nyelvünk csak menyegzőhöz tudja hasonlítani.

Ennek a Jövőnek nagy a vonzóereje: a mindenkori jelenre ez bocsájt fényt. Az élet súlypontja Jézus feltámadása óta elől van, a Holnap vonzásában előre hajolunk, nyitottak vagyunk a Jövendő felé. Isten mindenkit ebbe az irányba terelget. Azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és ennek az új világkorszaknak megváltott résztvevője legyen. Távlati jövőnk üdvösséget ígér. Jézus kezében az isteni terv az üdvösség kibontakozása felé halad. Ezért lehetünk egyidejűleg is bizonyosak afelől, hogy Jövőnk a legjobb kezekben van. Jézus mellett tanulgatjuk az isteni üdvösségtervet, és felszabadulhatunk a pesszimizmus és optimizmus emberi jövendőmondói csapdáiból, saját rossz hangulataink nyomása alól. Isten áldotta Jövőt ígér az a Terv, amelyet Jézus ismert, vállalt és kivitelezését elindította.

Megöletett Bárányként viszi a Tervet a megvalósítás felé. Ez azt jelenti: nincs jövendő áldozat nélkül. Eddig is önfeláldozással kellett a Megváltás művét alapoznia: emberré létele, istállóban születése, nélkülözései, fiatal életének töretése mind az önfeláldozást mutatja, a mélyponton kereszthalálával.

Enélkül nincsen üdvösség: ha volna is örök élet, az csak meghoszszabbítása lenne a jelenleginek: hatalmaskodások, gyilkolozások, rövidke örömök, fájdalmas sóhajok folyamata minőségi változás nélkül.

Ám a Bárány önfeláldozása megváltást munkál. Váltó-átállítás történt. Megindult az üdvösséges változások sora. Emberek milliói jönnek rá, hogy ennek a megöletett Báránynak van igaza, hogy jövőt építeni csak áldozatokkal lehet önfeláldozó módon.

A költészet metaforáját használja itt a látomás: aki a bemutatáskor még Júda győzelmes oroslánja volt, színre lépve megöletett Bárány

lesz. Az oroszlán diadalmas jegyében szívesen sorakoztak föl minden korok erőszakoskodói harcos messiást képzelve vezérnek.

Ám az Ószövetség oroszlánja az Újszövetségben a megöletett Bárány, a szelíd erő és önfeláldozás megtestesítője. Hiányoznak nála a vadállati tulajdonságok: nem ragadozó, nem a vérvágy vezeti, nem erőszakos és megsemmisítő. Sejthetővé teszi: a vadállati természet jövő-ellenes. Üdvösséges jövőt csak bárány-természettel lehet kibontakoztatni. „A szelídek bírják örökségül a földet”.

A Bárány követői sem lehetnek másfélék. Jézust, a Bárányt követni, csak bárány típusú embereknek lehet, akik maguk oroszlánból, farkasból báránnyá lesznek. Ez a keresztnél kezdődő átváltozási csoda. Átképzős báránnyok vagyunk! Még mutatjuk néha oroszlánkarmainkat, még farkasétvágyunk működik sokszor, de már elindultunk a Bárány nyomába. Elhisszük Neki: „Aki meg akarja tartani magát”, pénzét, hatalmát áldozatok nélkül, végül biztosan elveszti. Aki önfeláldozó bárány-módon odaadja idejét, energiáját, házát, a szívét az üdvösség kibontakoztatásáért, az talál békességet, ajándékozásban örömet, nagylelkűségből fakadó jóérzést, mások mentésének boldogságát, egy sor előleget a Jövendő üdvösségből.

Annyira szelíd hatalmú a mi Urunk, hogy nem erőlteti rá senkire az üdvösséget. Csak éppen hívogat: gyere, ragadd meg az üdvösséget! Lépj a nyomomba! Vállald vadságod átalakítását! Hozz áldozatot magadért s a melletted lévőkért! Ezt lehet visszautasítani, lehet vele nem törődni, belemakacszkodni önsorsrontásunkba, ám Isten nélkül elveszítjük emberarcunkat.

Jézus a másik irányba hív. Megöletett Báránnyá megalapozta üdvösségünket, istenáldotta Jövendőt nyitott fel előttünk, és most azt kéri, vegyük át az Ő kezéből a saját üdvösségünket. Induljunk a Bárány nyomában egyre inkább magunkra öltve a Bárány természetét, az önfeláldozás készségét, a szelídség hatalmát!

CSEND: A szelíd hatalmú Jézusra gondolunk. Mozgósítjuk magunkban a vágyat: ilyen szeretnék lenni! Jövőt építő, üdvösségre elhívott ember, aki tanulatja, hogy kell a Bárányt belsőképpen követni.

2004. december 5.

MÁRIA ADVENTJE

Lekció: Lukács 1,26-56

Textus: Lukács 1,68-69,74

Áldott az Úr, Izráel Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az ő népét. Erős szabadítót támasztott nekünk..., hogy ellenségeink kezéből megszabadulva, félelem nélkül szolgáljunk neki...

Advent Isten felől a jövetelt, az ember felől a várakozást jelenti. A kettő együtt érvényes, hiszen milyen jövetel az, amire nem várnak és milyen várás az, amire nem érkezik senki. Advent időszakában a karácsonyt megelőző hetekben Isten jövetelére vár az ember. Ha embervilágunkban valaki igazán várta a karácsonyt és készült reá, az Mária volt, Jézus édesanyja. Az ő szerepe az üdvtörténetben páratlan, egyedülálló, mégis példaszerű és iránymutató mindnyájunk számára, éppen adventi várakozása révén. Ha foglalkoztat minket a kérdés, milyen legyen ezekben az adventi hetekben a mi várakozásunk, akkor a Bibliából olvashatjuk ki a választ: legyen olyan, amilyen Mária adventje és benne az ő várakozása volt. Ezzel a mi adventi várakozásunk négy fontos lelki beállítottsággal gyarapodhat.

Mária adventjét először is az határozza meg, hogy igent mondott Isten üzenetére. Az angyali üdvözlés azzal zárul, hogy Mária elfogadja Isten tervét, belőle a maga részét elvállalja és így szól: „Legyen nékem a Te beszéded szerint!” Az ő „legyen” szava válasz és visszhang az Isten világteremtő igéjére. „LEGYEN VILÁGOSSÁG!” A „legyen nékem” a személyes elfogadást fejezi ki. Ne úgy legyen, hogy én szerényen visszahúzódok, csinálják mások, elég nekem a magam dolga. Legyen nékem úgy a te akaratodból, hogy nem vonakodom, hanem

boldogan elvállalom a megbízást. „A te beszéded szerint.” Legyen nékem, amint azt igéddel tudtomra adod. Erre az igére a továbbiakban is szükségem lesz, hogy feladatomat a te akaratod és a te beszéded szerint el tudjam végezni.

Isten nagy családjában az, aki meghallotta és megértette, mit bízott rá az Úr, így szokott szólni: „*Legyen nékem a beszéded szerint!*” Krisztus után a 380-as években Ágoston a Római levél 13. részének 11. versében ezt olvasta: „...ideje már, hogy az álomból felserkenjünk”, és igent mondott rá. Vállalta a lelki felébredést, így lett az egyház tanítója és Észak-Afrika misszionáriusa.

A mi mostani időnkben is ez történik, amikor Isten teremtő erejű igéje megérint valakit. Egyik nyári ifjúsági táborunkba az esti evangelizációra eljött két lány, akik a fiatalok gondtalan életét akarták élvezni a Balatonnál. Isten igéje úgy megragadta egyiküket, hogy életre szóló programváltozás történt nála; megtért és néhány évvel később felesége lett annak a fiatalembernek, aki gyermekek között folytat most is evangéliumhirdető munkát, és ebben a szolgálatban elsőrendű munkatársa a férjének.

Belőlünk se hiányozzék az a készség, ami megvolt Máriában! Halljuk meg az isteni megszólítást, és válaszoljunk az ő teremtő szavára: „*Legyen nékem a Te beszéded szerint.*”

Azután elindul Mária, hogy távoli rokonához, Erzsébethez menjen. Odalátogat, hogy Erzsébettel együtt megtapasztalja: „Istennek semmi sem lehetetlen”. Ha Erzsébet idős kora ellenére a biológiai törvények fölött foganhatott, akkor ő, Mária is megtapasztalhatja a szokástól eltérő módját a gyermek fogadásának. Bizonyossá válik előtte, hogy Istennél semmi sem lehetetlen. Ahogyan a magzat megmozdul Erzsébet szíve alatt, és a születendő Keresztelő János ezzel már előjelét adja majdani szolgálatának, ez mindkét asszonyt boldog sejtelemmel tölti el: Isten belépett az életünkbe és mi választott eszközei vagyunk! A vérségi rokonságból lelki testvérség lesz, és együtt élük át: „*Boldog, aki hitt, mert beteljesedik, amit az Úr mondott.*”

A két boldog, leendő anya három hónapig van együtt, ez idő alatt

sokat beszélgetnek, Mária tanul az idősebbtől és segít az egyre nehezedő házimunkákban, így Erzsébetnek könnyebbé lesz. A lelki testvérség egyúttal gyakorlatias segítségnyújtást is jelent. Isten nagy családjában gyakori az ilyen találkozás, egymás meglátogatása, beszélgetés az Úr cselekedeteiről a személyes életünkben, segítség és közös készülés a feladatok ellátására. Minden gyülekezet számára követendő példa az ilyen együttlét, amelyben Isten igéje lelki testvérséget teremt, amelyben személyesen ismerik egymást, látogatnak, beszélgetnek és boldogok a hitben.

Mielőtt Mária visszatérne otthonába, Istent dicsőítő énekekre indul fel és magasztalja az Urat. Öröme túlárado, a szavakat Anna ószövetségi hálaénekéből kölcsönzi és szárnyal lelkéből a Magnificat, a magasztalás. Tele van pozitív életérzéssel, nem roskadozik a megbízás súlya alatt, pedig erőt vehetne rajta a kisebbrendűség érzése, a mindannyiunkban lakozó háritó mozdulat: „*Nem vagyok én méltó ilyen nagy feladatra.*” Mária nem magával, nem saját kényelmével törődik, hanem dicsőíti Istent, hogy munkatársa lehet a megváltás ügyében. Nem a maga kicsisége, hanem az Úr nagysága tölti be. „*Nagy dolgokat tett velem az Úr.*” A bizonyosság érzetével már múlt időben szól a bekövetkezendőkről. Indul a világ hatalmas helyreállítási művelete, és annak középponti eseményében, a Megváltó születésében vehet részt.

Luther Márton reformátorunk mondotta: „*Nem szabad lemondanunk arról, hogy velünk nagy dolgokat akar cselekedni Isten.*” Ilyen Istent magasztaló, az emberi életet naggyá tevő dolog az, amikor félre tesszük a kishitűséget, az alacsonyabbrendűség érzését, és elvállalunk egy-egy látogatást, hogy idős, beteg testvérünknek biztató igéket mondjunk és vele együtt imádkozzunk. Lehet, hogy a tagadás szelleme azt súgja: „*Nem vagy te alkalmas ilyesmire.*” Lehet, hogy a bénítás emberei azt harsogják: „*Merjünk kicsik lenni!*” Nekünk Mária más példát ad, és ezért Luther Mártonnal mondjuk: „*Nem szabad lemondani róla, hogy Isten mivelünk nagy dolgokat akar cselekedni!*”

Mária adventi lelkületéből eddig arra figyeltünk, hogy igent mond Isten üzenetére. Lelki testvériségben Erzsébettel átéli, hogy Istennek

semmi sem lehetetlen, s ezért nem mond le arról, hogy vele az Úr nagy dolgokat cselekedjék.

Tegyük még ezekhez hozzá, hogy Isten cselekvési módjából észrevesz valami nagyon jellemzőt. Azt, amiről az írek drámaírója, Bernard Shaw így szól: „*Ez a legforradalmibb ének, ami valaha is elhangzott.*” Isten eljárás módjára céloz: „*Hatalmasokat döntött le... és megalázottakat emelt föl.*” Egy fiatalasszony belelát a világtörténelem rejtelmeibe! Nem dolga itt néven nevezni a hatalmaskodó tirannusokat, bár ismerte a hírhedt gyermekgyilkos nagy Heródest és hallott Octavianus Augustusról, az első század levitézlett nagyjairól. Mi is ismerjük a hatalmasoknak ezt a fajtáját húsz évszázaddal későbből, a látványos bukásokat, másfelől a börtönből és Duna-deltából való szabadulásokat. Láttuk, hogy akiknek nincsen Istene, azok magukat teszik istenné, és csak idő kérdése, hogy mikor következnek be elkerülhetetlen bukásuk.

CSEND: Mária adventi lelkülete példát mutat nekünk az isteni üzenet fogadására: „Legyen nékem a te beszéded szerint!” Pédát ad a testvéri találkozásra, a hitbeli tapasztalatok megosztására, és arra, hogy nem szabad lemondani róla, hogy velünk Isten nagy dolgokat cselekedjék. A régi és újabb hatalmasok bukása pedig vezessen át bennünket a megalázottak és kisémmizettek oldalára, hogy ne a hatalmaskodókra, hanem a rászoruló alázasokra mondjunk igent!

JÓZSEF ADVENTJE

Textus: Máté 1,18-23

Jézus Krisztus születése pedig így történt. Anyja, Mária jegyese volt Józsefnek, de mielőtt egybekeltek volna, kitűnt, hogy áldott állapotban van a Szentlélektől. Férje, József igaz ember volt, és nem akarta őt megszégyeníteni, ezért elhatározta, hogy titokban bocsájtja el. Amikor azonban ezt végiggondolta magában, íme, az Úr angyala megjelent neki álmában, és ezt mondta: „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami benne fogant, az a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, akit nevez el Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét a bűneiből.” Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: „Íme, a szűz fogan méhében, fiút szül, akit Immánuelnek neveznek” – ami azt jelenti: Velünk az Isten.

A karácsonyt közvetlenül megelőző vasárnap, advent negyedik vasárnapján József adventjéről hallunk. Készül a nagy esemény: Jézus jövetele. S ennek háttérében szerényen húzódik meg József alakja. Pedig az ő adventje nélkül bajosan peregnének le úgy az események, hogy Jézus megszülessen, és szabadító küldetését teljesítse.

Miben állott József adventje? Abból, hogy elfogadott egy isteni megbízatást és ezzel lehetővé tett egy nagy szabadítást.

A megbízatás elfogadása nem ment simán. József, vagy korábban valamelyik őse otthagya a családi fészket, Betlehemet. Kivált a törzsi birtokközösségből, és elment a százhusz kilométerrel északabbra fekvő Názáretbe, és ott telepedett le.

József építőmester volt: műhelyében famunkákat készített. Egy-egy házba a tervezéstől a kész épületig beépült a munkája.

Első házasságából egymás után születtek gyermekei: Jakab, József,

Júdás, Simeon és tudunk lány gyermekekről is. Amikor megözvegyült, legalább hat gyermeke maradt anya nélkül.

Komoly gond volt Józsefnek új feleséget találni, de ennél talán még nagyobb gondot jelentett anyát találni gyermekei számára, akik már kirepülőfélben voltak otthonról.

József eljegyzi a názareti Mirjamot, Máriát házassági szerződéssel, jegyajándékokkal. A jegyespár ezzel házasságjogilag már szabályosan, hivatalosan egybetartozik.

József túl van a negyvenen, Mária jóval innen a húszon. Ténylegesen egybekelni, összeköltözni gyakorlati akadályok miatt nem tudtak, ugyanis József gyermekei akkoriban költöztek el a közeli nagyvárosba, Kapernaumba.

A házaspárnak számító jegyespár életében ekkor kezdődnek a különös események. Az Úr angyala megjelenik Máriának, és közli az isteni tervet. Mária először érthető módon meghökken, de azután igent mond: *„Legyen nékem a te beszéded szerint!”*

Férjének nem számol be azonnal, inkább bejelenti, hogy most egy időre rokoni látogatásra kell fölmennie Jeruzsálem közelébe, hogy segítsen Erzsébetnek, aki idős kora ellenére gyermeket vár. Három hónap után hazatér. A következő hónapokban egyre jobban látszik, hogy Mária áldott állapotban van.

Képzeljük el József helyzetét! Először nem akarja elhinni, aztán kétségbe esik. Izgatott kérdések, felelősségre vonások következnek. Józsefnek álmatlanok az éjszakái, vívódik. Látja Mária piruló arcát és szűzies, tiszta tekintetét. *„Nem, nem lehet, hogy megesezt volna!”* *„Nincs is kivel gyanúsítanom.”* *„Erőszak történt?”* Mária komoly, tiszta arca nem engedi a gyanúsítást. Kínos vívódások után arra a bölcsességre jut: *„Elbocsátom őt titokban. Nem vehetem feleségül, Mózes törvénye szerint ilyet igaz ember nem tehet, hiszen az ilyen asszonyt nyilvánosan meg kellene kövezni. Ezt nem akarom. Maradjon életben, költözzön el inkább Názáretből, menjen ismeretlen helyre a szegye-nével!”* Bár ez utóbbiban egyáltalán nem volt bizonyos, látva Mária őszinte, tiszta tekintetét. Mária már tízszer is elmondta, hogy: *„férfi nem ismerek.”* József csendesen ingatta a fejét, és kitartott elhatározása mellett. Nem akarok azzal a mózesi törvénnyel szembeszállni, melynek betű szerinti betartásával Máriát halálra kellene kövezni, de

törvényszegő sem akarok lenni. Tehát titkon elbocsátom őt.

Ekkor egyik éjszaka hányódásai, vívódásai közepette álmában kijelentést kap: *„József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami benne fogant, az a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, akit nevezd el Jézusnak, mert Ő szabadítja meg népét bűneiből.”*

József verejtékben fürödve emlékezik a hajdani különleges esetre, amikor a kicsiny országot nagyhatalmak elnyeléssel fenyegették, de Ézsaiás próféta megjövendölte a szabadítást. *„Olyan biztosan megszabadul az ország ellenségeitől, mint amilyen biztos, hogy a vándor királyasszony fiút fog szülni. Velünk van a szabadító Isten!”* A próféta jövendölése beteljesedett akkor, ez a fiú megszületik, s vele együtt megszületik az ország szabadsága is. József a viharos éjszaka után már nyugodtan ébredt álmából.

Mária néhány hónappal korábban azt válaszolta az Úr angyalának, hogy *„legyen nékem a te beszéded szerint!”* Most József is csatlakozott az előtte szólóhoz, és *„úgy cselekedett, ahogy az Úr angyala parancsolta: magához vette feleségét.”*

Már tudta, nem szégyen érte őket, hanem kitüntetés: Mária munkatársa lett Istennek az élet teremtésében. József megbízatása pedig a kicsiny élet őrzésére és gondviselésére szól. Erre az életet szolgáló megbízásra mond igent már a házaspár mindkét tagja.

Azok a házastársak, akik Isten üzeneteire hallgatnak, nem rebbenek szét az első próbatételre. Férj és feleség különbözhet abban, hogy az egyik hamarabb megérti Isten akaratát, a másik vívódik, a saját elképzelései vezérlik. De ha őszintén megkínálódják házasságuk zökkenőit, akkor Isten új szakaszt nyit, és ebben férj és feleség újra igent mond egymásra, mert igent mondtak saját megbízatásukra.

Mária Isten munkatársa lesz az élet teremtésében, József Isten munkatársa lesz az élet megóvásában és gondviselésében.

Arra pedig, hogy József elfogadja az isteni megbízást, azért volt szükség, hogy ezzel lehetővé váljon a nagy szabadítás, még pedig az egész emberi nemzet megszabadítása Jézus Krisztus által.

Miből kellett megszabadítani emberi fajtánkat? Egy olyan élet-sorvasztó állapotból, amely folyton folyvást újratermelődik minden egyes ember születésével.

Egyik nemzedék a másiknak adja át az örökítő anyagban, a gének-

A SZERETET NYELVE

Szenteste

Textus: 1János 4,7-9,12

Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van, és aki szeret, az Istentől született, és ismeri Istent; aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg Istent, mert Isten szeretet. Abban nyilvánult meg Isten irántunk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltala. Istent soha senki nem látta: ha szeretjük egymást, Isten lakik bennünk, és az ő szeretete lett teljessé bennünk.

Tudunk-e válaszolni a szép magyar találós kérdésre? Földi szegény ember minden nap lát olyat, királyok, nagyurak ritkán látnak olyat, Isten őfelsége sohasem lát olyat. A válasz úgy hangzik: magához hasonlót. Szegény ember minden nap láthat magához hasonlót, gazdag nagyurak ritkán. Ez azt is jelenti, hogy az egyetlen Istenhez, akit hozzáférhetetlen ragyogás vesz körül, nem a látás útján lehet közeledni, hanem a szeretet útján.

Hogyan közeledjünk Istenhez a szeretet útján? Kell hozzá valami belső vonzódás, mint ahogy egykor Betlehemben a kis Jézushoz. Pásztorok – angyali indításra – láthatták Jézust, de nekik sem volt elég szemekkel látni, kellett a lélek megindult ünnepi érzülete. A napkeleti bölcsek sem pusztán a csillagot követték, hanem belső készletüket. Ezzel szemben Heródes király és emberei gyilkos útkon szerették volna látni Jézust. Belső vonzalom helyett taszítást tápláltak magukban.

ben rejlő, romlást előidéző kórokozókat. Megszületik az ember gyermeke, és hozza magával a génekbe programozva, nemcsak a nagy-szerű képességeket és kiváló tulajdonságokat, hanem a sorvadás és romlás benne szunnyadó adottságait is.

Kellett, hogy jöjjön végre Valaki, akinek már fogantatásakor megszakad az átok-lánc, és az atyáktól örökölt mulandó élettől szabadulni lehet! Ez történt meg József félreállításával, az atyai öröklődéslánc megszakításával. Józsefnek tudomásul kell vennie, itt most nem ő az első, sőt épp az ő félreállítása viszi előre a szabadítás isteni művét.

Máriának más a feladata: szűzies lelkével odaforduljon Isten szabadító tervéhez. „Legyen nékem a te beszéded szerint” engedelmessége teszi lehetővé, hogy testestől-lelkestől az Úr szolgálóleánya legyen a magzat hordozásában és világra hozásában.

Így született meg Jézus, átkos örökségünk terhe nélkül, szabadításra képesen. „Nem testtől és vértől, férfiúnak indulatából, hanem romolhatatlan magból, Istennek igéje által, a Szentlélek erejével.” Ez a jézusi, bűn nélküli, szabadító erővel felruházott élet képes a nagy Romlás és életsorvadás állapotából kiszabadítani az embert.

Ha valaki a Föld kerekészen elmondhatta, hogy „Velünk az Isten”, vagy „Én és az Atya egy vagyunk” és „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bővülködjenek”, akkor az Jézus Krisztus. Ő vele együtt élhetjük át, és mondhatjuk el mi is: „Velünk az Isten.” Életerőnket megrabló, lehúzó erővel vagy az istennélküliség súlyos ürességével szemben ezt a legtöbbet kaphatjuk karácsonyi ajándékba. József adventje neked is karácsonyt ígér.

Az kell hozzá, hogy mi is igent mondjunk megbízatásunkra, elfoglaljuk kijelölt helyünket, ne a magunk feje után menjünk bonyodalmaikat okozva, hanem álljunk be a figyelő állásunkba: mit üzen nekünk Isten. Szabadításában mi magunk is részesülünk, mert akik befogadják Őt, azoknak hatalmat ad, hogy Isten gyermekeivé legyenek. Akik nem átkos örökség romlást okozó fiai, hanem romolhatatlan magból születtek újjá, Isten igéje és Szentlelke által. „Velünk a Szabadító Isten.”

CSEND: Jézus, a Szabadító által van velünk az Isten. Vessük fel magunkban: miből kellene megszabadulni most, karácsony felé haladva. Neheztelés, rossz hangulat, idegesség, belső nyugtalanság? Akármilyen, szabadításodat kérem, Uram!

Minden ember előtt nyitva az út közeledni, de célhoz csak az ér el, aki belső vonzódással indul. Őszinte érdeklődéssel, szent kíváncsisággal.

Elképzelhető, hogy egy tagadó ember, aki nem jár templomba, ezt mondja: „*Engem nem érdekel Isten*”. Nem hangzik szépen, felületességet árul el. S vajon mondhatja-e azt: „*engem nem érdekel a szeretet*”? Ha valaki ezt mondja, akkor nézze meg a családi életét, mire megy szeretet nélkül.

Évtizedekkel ezelőtt élt egy finn bárónő, Wrede Matild, aki börtönbe zárt gonosztevőkhöz vitte az örömhírt. A foglyok angyalát egy alkalommal az örök nem akarták beengedni az egyik cellába, noha engedélye volt, mert ott egy dühöngő, késsel hadonászó, asztalt, priccset összetörő rab volt. „*Te tanítottad: szeressétek ellenségeiteket, és én a te parancsodra akarom szeretni ezt az embert*” - gondolta Matild. Belépett, és a dühöngő vad lecsillapodott. Mi kellett a szeretethez? Akarás.

Isten felé is, és nehéz emberek felé is az képes közeledni, aki akarja ezt. Aki szeret, így szól: Én téged szeretni akarlak. Nem lágy, elomló érzésekkel (bár ez is jó, ha van), hanem akarattal közeledek hozzád. Ez érvényes az isten-kapcsolatunkra is. Hogy imádkozzam, bibliát olvassak, templomi közösségbe menjek, ez a belső vonzalom mellett a határozott akarat ügye is.

Egyik napilapunkban írta egy tudós ember, hogy a keresztyének szeretetének van egy trükkje, mesterfogása. Az ő szeretetüknek a trükkje az adás, az ajándékozás. Ifjúsági csoportjaink nem egyszer elmentek egy-egy napra olyan vidéki református egészségügyi otthonokba, ahol súlyos fogyatékos gyerekeket gondoztak. Az első óra kicsit nehéz volt mindig: hozzászokni a légkörhöz, a torz bénaságokhoz. Aztán beindult a beszélgetés (kézzel-lábbal), majd a munka: a fiúk krumplit hámoztak, fát vágtak, a lányok az étkeztetésnél segítettek vagy a vasalásban. És az órák szálltak, repültek. És hogyan jöttek haza? Táncléptekkel! Amilyen nehezen indult, olyan könnyű lett a vége. A szeretetnek az lenne a trükkje, hogy adok, teszek valamit? Inkább azt kell mondani: a szeretetben titkos erő működik. Teszel va-

lamit, és ettől könnyű leszel és boldog. Isteni erő áramlik az ajándékozó szeretetben.

Ne gondoljuk, hogy mindig nagyot, drágát kell adni, ami pénzbe kerül. A legnagyobb ajándékok nem kerülnek pénzbe. Áprily Karácsi-est című versében írja: „*Nem adhattam ma semmi mást, csak jó meleg simogatást.*” Kicsiny ajándékban is benne lehet a szeretet teljessége, mint ahogy egyszer a betlehemi jászolban, a kis Jézusban megtestesült az Isten szeretete. Adhatunk mi is kis jeleket kedvességgel, simogatással, apró segítséggel az Isten hatalmas szeretetéből.

A szeretet nyelvét valószínűleg mindenki megérti, de nem mindenki beszél. Isten pedig azt akarja, hogy mindenki értse és beszélje a szeretet nyelvét. Ezért az Ő iskolájában, az egyházban, a templomokban „*nyelvi órákat*” tart. Mi mindannyian ezt tanulgatjuk, hogyan kell szeretni, szeretetet kifejezni, hogyan közeledjünk Őhöz és társainkhoz a szeretet útján.

A mi nagy Tanítómesterünk mai óráján erre vezet rá: belső vonzódással, határozott akarral, isteni titkos erőket kapva, kicsiny jelekkel fejezzük ki azt a szeretetet, amely felkészít a töredékek mostani világában a jövő teljességre, ahol már színről színre láthatunk.

***CSEND: Ha szeretni akarunk, akkor Isten közelében vagyunk.
Titkos ereje egyre teljesebben működik bennünk.***

ÜDVÖZÍTŐ SZÜLETETT

Karácsony

Lekció: Lukács 2,1-15
Textus: Lukács 2,10-11

Az angyal pedig ezt mondta nekik: „Ne féljete, mert íme, nagy örömet hirdetek nektek, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.”

Ajándékot kapni mindannyian szeretünk. Vannak, akik már tudják, hogy még ennél is jobb dolog ajándékot adni. De most karácsony szent ünnepén hadd szóljon a leges-legjobbrol az örömhír. Arról, hogy Isten a legnagyobb ajándékot küldte, amikor Üdvözítő született nekünk.

A legnagyobb ajándék neve tehát: ÜDVÖZÍTŐ.

Minden korban szükség volt olyan személyre, aki irányítani tudta a rábízottak életét. Karizmatikus személynek, felkentnek tekintették. Feladata: jólétet biztosítani, együttműködést teremteni, övéit külső támadások ellen védelmezni. A karizmatikus, felkent személy állhatott a szűkebb közösség, vagy az egész nemzet az élén. Általában nem túl hosszú ideig. Olyat csak egyet ismer a történelem, aki a leg-szélesebb kör számára és a leghosszabb időre bizonyult karizmatikus vezetőnek: Ő az Üdvözítő. Minden korok valamennyi emberének az Üdvözítője a világ végezetéig.

Van nekünk, embereknek életünk során néhány „üdvösség-ügyünk”. Ilyen a munka, ha értelmes és hasznos tevékenységet végzünk. Ilyen a házasság és a család, ha szép egymás segítségben telik el rövidke időnk és továbbadjuk az élet lángját.

Üdvösség-ügy a nemzethez tartozás: ha örökségünk kincseit őriz-zük és gyarapítjuk. Üdvösség-ügy a környezetünk állapota; felelőssé-günk a levegőért, az iható vízért, a tisztaságért, állatok és emberek életben maradásáért dolgozni.

És legnagyobb üdvösség-ügyünk az Ég és Föld harmóniája. Az Üdvözítő azért jött, hogy ezt helyreállítsa.

Már születésének karácsonyi történetében ív támad az Ég képvise-lői és a Föld legegyszerűbb emberei, az angyalok és a betlehemi beduin pásztorok között. Ég és Föld harmóniája érdekli a napkele-ti bölcseket, akik kozmikus égi jelekből következtetnek a földi világ üdvözítőjének érkezésére. Pásztorok és bölcsek egyaránt izelítőt kaptak Ég és Föld harmóniájából a kis Jézus mellett. Ez a harmónia jelenti a békességet Istennel. Haragvó hatalmasság helyett a meny-nyi Atya jelenti a békességet önmagunkkal, jogos önkritikánk mel-lett is a nyugalmat és egyensúlyt. E harmóniából fakad békességünk a körülöttünk lévő emberekkel, felebarátainkkal.

Gyerekkori örömünk volt szenteste után arra ébredni, hogy az aján-dékok ott vannak mellettünk. Nekünk Isten Üdvözítőt ajándékozott, nem tárgyat, hanem élő személyt, az Úr Jézust. Esküvő után nem a házasságnak örülünk, hanem a házastársnak. Karácsonykor magának az Üdvözítő Krisztusnak örvendezünk, aki minden nap velünk marad. Örök társunk lett. Ő az, aki úgy érkezett, ahogyan ember jön a világra: anya szülte csecsemőként SZÜLETETT.

Előtte túlságosan szellemiek voltak a közlések, az ószövetségi profécia, álomlátások, révületek, angyali jelenések. Túl illékonyak, szertefoszlók, felejthetők. Most itt a Gyerme a maga húsvér valósá-gában, mint megtestesült konkrétum, aki több mint „szent képzelés, örök hit-balzsam”. Belső ihletések után egy „külső Isten” van itt most, egészen emberi alakban, megszületve.

Történelmi valóságát jelzi a születés időhöz, helyhez kötött vol-ta. „Üdvözítő született nektek ma a Dávid városában.” Az a ma, 1995 évvel ezelőtt volt, amikor elindult történelem-meghatározó útjára. Akkor történt, amikor Augustus császár adóösszeírás céljából ren-deletet adott ki, hogy írják össze az egész birodalmat. Júdea királya pedig a véreskezű nagy Heródes volt.

Helyhez kötöttség? Ebben van benne emberi sorsunk vállalása,

felkarolása és jóra fordítása. Megfoghatóan valódi emberré létele biztosít arról, hogy

- a magára vett emberi testnek nagy a méltósága; lesz majd gondoskodás róla, amikor a feltámadás beköszönt;
- az emberiség történelme minden buktatón át előre halad az üdvösség felé;
- érdemes az alacsony sorsot is vállalni (jászol-bölcsőtől a keresztfáig), ha egyszer ez a kijelölt út. Ég és Föld harmóniáját a legmagasabbról a legmélyebbre alábocsátkozó Üdvözítő alapozta meg.

NÉKTEK. Eredetileg a pásztoroknak, hozzátevé, hogy az egész népnek örömére. Pünkösöd óta pedig azoknak is, akik távol vannak, akiknek előfutárai a Napkeleti bölcsek. „*Néktek*”, azaz minden népek fiainak, a hajdani pásztorok és bölcsek mai leszármazottainak, akik különbözhetnek egymástól fajra, vallásra, műveltségre nézve, de egyek lehettek a Harmónia óhajlásában.

„*Néktek*”: ebben személyre szóló meghívás rejlik. A régi pásztorok nyomban indultak is. Nem elég tudni róla, ezt a tudást meggyőződésre, élményre kell váltani. Ugyanezt tették a Napkeleti bölcsek: feltevésüket személyes benyomással érelették.

A napnyugati bölcsek, a XVII. század Európájának egyetemes lángelméje, a 39 éves korában elhunyt Pascal, aki matematikus, fizikus, feltaláló, író volt. Megtérésekor egy papírdarabra jegyezte fel: „*Született nékem ma 1654. november 13-án az Üdvözítő!*” Ez a személyes találkozás hozza be Ég és Föld harmóniáját. Gyönyörködve látjuk, ahogyan az Üdvözítő Krisztus napjainkban is helyreállít egy-egy elrontott életet, megteremtve a lélek békességét, és bomló családi élet helyreállítását is elvégzi.

Karácsonykor megnyílt az Ég, és azóta is nyitva van, hogy onnan nagyszerű ajándékok érkezzenek: jóféle örömök, szelíd békesség, lelket méregtelenítő jóság – a harmónia elemei. Ha továbbadjuk őket, gazdag lelkűvé tesszük embereinket és építjük a Harmóniát. Mit tehetünk mást és többet a harmóniáért, mint, hogy elfogadjuk Isten legnagyobb ajándékát, a nekünk született Üdvözítőt, és ajándékozó emberekké és ajándékszerű emberekké válunk magunk is.

KRISZTUS ÉRKEZÉSE ÉS FOGADTATÁSA

Karácsony

Lekció: Máté 2,1-12

Textus: Máté 2,11

Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát.

A Biblia két nagylélegzetű karácsonyi története közül az egyik – Lukács evangéliumában – Krisztus érkezéséről szól, a másik pedig – Máté evangéliumában – Krisztus fogadtatásáról. Döntően fontos az érkezés, az, hogy Krisztus születésével Isten belépett embervilágunkba, közösséget vállalt velünk, és jóra fordította sorsunkat. E nélkül az első lépés nélkül nem lehetne szó az emberi élet megváltásáról. Isten megtette ezt a lépést: Krisztus megérkezett, MEGVÁLTÓ született nekünk.

Most a második lépésre figyelünk, az érkezőnek a fogadtatására. Hiszen milyen érkezés az, amikor a vendéget nem várja senki? Miféle lakoma az, melynek nem ülnek asztalához? Az érkezés isteni eseményét a fogadtatás emberi vállalkozása teszi teljessé. Látjuk is, hogy az érkező fogadására még a messzi napkeletről is eljönnek a csillagvizsgáló bölcsek.

Ezek a régi keleti tudós emberek négy olyan készséggel rendelkeztek, melyek minden korok kereső embere számára szükségesek.

**CSEND: Mennyire vagyok ajándék a mellettem élők számára?
Harmonikus lelkű emberként harmóniát építek?**

Kutató szemek. Először is azt látjuk, hogy a bölcsek KUTATÓ SZE-MEKkel voltak megáldva. Észlelték, hogy az égbolton a Halak csillagképében két nagy bolygó, a Jupiter és a Saturnus úgy került egymás mögé, hogy a fényességük megsokszorozódott, szinte vakító erejűvé vált. Ilyesmi csak 800 évenként szokott előfordulni, ám Krisztus születésének esztendejében háromszor is ismétlődött.

Az elsőt még otthon láthatták a babiloni lépcsős torony felső szintjén, a csillagvizsgálóban. A másodikat már a Szentföldön, Betlehemhez közeledve, amikor nagy örömeikre újra megpillantották. Nekik ez a bolygóegyüttállás azt a sejtelmet erősítette, hogy Izráelben megszületett a Szótér, a Megváltó.

Már évtizedek óta a levegőben volt ez az előérzet, melyről a kor római költője, Vergilius így ír: *„Eljön a Szűz ismét, már jön Saturnus uralma, / már a magasságból küld új ivadékot a mennybolt.”* A csillagász bölcsek látták keleten az égi tüneményt, és ismerték a korabeli értelmezést. El is mentek hosszú útjukra, hogy meggyőződjenek sejtelmük és feltevésük helyességéről. A kutató szemek felfigyeltek az Istenre utaló jelekre.

Lesznek majd később napnyugati bölcsek is, akik a napkeletiekhez hasonló módon párosítják a kutatást és a felismerést. A XVII. század nagy lángelméje, Pascal szerint: *„Isten nem akart annyira nyilvánvaló lenni, hogy az ember kénytelen legyen hinni, és nem akart annyira rejtett maradni, hogy a kereső ember meg ne találhatná.”* A másik nagy lángelme, Newton pedig azt mondta: *„Amit itt a csillagok alatt Istenből látok, elég nekem, hogy higgyek abban, aki a csillagok felett van, és akit nem látok.”* A XX. század atomtudósát, Niels Bohrt megkérdezték, hogyan egyeztetni össze az észet és a hitet? Azt válaszolta: *„Számomra ez igen egyszerű. Annyi, mintha egyik lábamról a másikra állnék. Mind a kettő az én lábam.”*

Isten mindenkihez a maga saját nyelvén szól. A betlehemi pásztoroknak angyalok által. A régi és mai tudósoknak pedig szakterületükön ad kutatni való jeleket. Nekünk is tanácsos nyitott szemmel járni, hogy észrevegyük a világban mindazt, ami Istenre utal.

Figyelő fülek. Több hetes karavánút során érkeztek Jeruzsálembe a napkeleti bölcsek, ahol a második kelléküknek, a FIGYELŐ FÜLEKnek vették hasznát.

1200 km-es útjuknak akkor van értelme, ha még a Betlehemig hiányzó 10 km-t is megteszik. Hiába az egész eddigi fáradság, ha ezt a kicsiny, ámde döntő fontosságú szakaszt nem járják be. Ehhez viszont közelebbi útbaigazításra volt szükségük. Ezt adta meg a Szentírás ígéje. Kellett, hogy figyelő fülekkel hallgassák az onnan szóló próféta-i jövendölést: *„Betlehem, belőled származik a Békesség Fejedelme.”* Istenkeresésüket a Biblia támogatja. Nem szabad, hogy megtévessze őket Heródes király hangja, mely hamisan cseng, sem az írástudók szava, mely hidegen kong. A trón és oltár emberei legyenek bár telve önmagukkal, a kereső bölcsek az üzenettel törődnek és nem az üzenet átadóival. Egykor majd felhangzik: *„Sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, ...ez ország fiait pedig kívül rekednek.”*

A Biblia útmutatása mindenkinek szól, akinek van füle a hallásra. Ezt élte át a korábban hitetlen költő, Heine is: *„Megvilágosodásomat egy könyvnek köszönhetem, és ezt úgy hívják: Biblia. Aki elveszítette Istenét, ebben a könyvben megtalálhatja. Boldog vagyok, hogy megszábadultam vakmerő önhittségetől, mert ezt mondtam, a Mennyországot átadom az angyaloknak és a verebeknek.”*

Hódoló szív. A keleti bölcsek életük legnagyobb eseményét HÓDOLÓ SZÍVvel élték át. Amiben a betlehemi pásztorok a jászolnál részesültek, amit az agg Simeon és Anna a kisdéd Jézus mellett megéreztek, az jutott most a bölcseknek is osztályrészül: Jézus közelségében az Isten jelenlétét érezték meg. Ez lett életük nagy ünnepe.

Élményük megegyezik a későbbi napnyugati tudósokéval. A relativitás-elmélet megalkotója, Albert Einstein így szól: *„Az én hitem abban áll, hogy alázattal borulok le egy végtelenül magasrendű Lény előtt, aki még oly apró részletekben is megnyilatkozik, amelyeket gyenge és gyarló érzékszerveinkkel felfogni nem tudunk. Ez a mély érzésközelbeli meggyőződése arról, hogy egy ilyen magasabb Gondolaterő létezik, és a kikutathatatlan világmindenségben megnyilatkozik, ez*

képezi Istenről való elképzelésem belső tartalmát.” És Princetonban megemelte kalapját a kápolna előtt... (oratórium-laboratórium). A mi Szent-Györgyi Albertünk pedig hosszú kereső útja után így írja Emberi zsoltárát: „Ó Isten, hadd dicsőítselek téged azzal, hogy teremtésednek rám bízott parányi pontját szebbé teszem.” Eszterháza muzsikusa, Joseph Haydn is csatlakozik hozzájuk: „Ha Istenre gondolok, úgy megte-
lik a szívem örömmel, hogy áradnak belőle a hangjegyek.”

Ajándékozó kezek. Nem csoda, ha ezek után hódolatuk jeleként a bölcsek AJÁNDÉKOZÓ KEZEKkel nyújtják át az aranyat, a tömjént, a mirhát. A hamarosan menekülni kényszerülő családnak segítségére lesz majd Egyiptomban az arany. A Nílus vidékén hasznos betegsé-
gűző füstölőszer a tömjén. A mirha illatos kenete pedig most babao-
laj, egykor majd temetési kenetként szolgál.

Ajándékuk a hódolat jele, egyszersmind gyakorlati jótétemény. Ne-
künk nem kell messzire mennünk, hogy Isten ajándékát elfogadva, le-
gyen ajándékozó kezünk.

Kedves, karácsonyt ünneplő, istenkereső testvéreim! Ajándékozzon
meg minket Urunk a bölcsek képességével, hogy kutató szemekkel
észrevegyük az isteni jeladásokat! Legyen figyelmes fülünk a Biblia
igéinek meghallására! Hódoló szívvel éljük át Jézus mellett Isten jelen-
létét, és ajándékozó kezekkel szerezzünk karácsonyi örömet!

≡ **CSEND: Fogadjuk eképpen a hozzánk érkező Megváltót!**

2000. december 31.

MIÉRT ÉRDEMES ÉLNI, AMIKOR MÁR NEM IS ÉRDEMES ÉLNI?

Szilveszter

Lekció: Lukács 2,25-38

Textus: Lukács 2,26

*Azt a kijelentést kapta a Szentlélektől, hogy nem hal meg
addig, amíg meg nem látja az Úr Krisztusát.*

Miért érdemes élni, amikor már nem is érdemes élni? Ezt a kérdést
tette föl annak idején Zsindelyné Tüdős Klára. A szellemes kérdésre
Simeonék történetéből szentlelkes választ kapunk, nem is csak egyet,
hanem hármat.

Miért érdemes? Hogy kijelentést kapjunk.

Simeon és Anna mindketten hívő öreg emberek voltak, akik ben-
sőséges kapcsolatban álltak Istennel. Simeon a fővárosban, családi
hajlékban élő, nagypapa korú ember. Anna mintegy 105 év körüli özve-
gyasszony, lakása a templom melletti tanházban volt. Ő volt a temp-
lom mindenese, afféle apáca vagy diakonissza. Istenkapcsolatukban
főszerepet az játszott, hogy mindketten várták a Messiást. Nem
valamikor a távoli jövőben, hanem közelesen. Nem elégitette ki őket,
hogy becsületben megöregedtek, az egyikük a családért élt, másikuk
a templom körüli szolgálatért. Most azt a kijelentést kapták, hogy

megszületett a régen várt isteni megoldás az emberi életre. Simeon már jóval karácsony előtt kapta az üzenetet, a titkos belső hang közlését: addig nem hal meg, amíg nem látja meg a Messiást. Tudnia kellett, nem a meghalás lesz a vég. Anna szintén kapott titkos indítást, hogy „*abban az órában ő is oda álljon*” a Szent család mellé. Mindketten felfogták Isten halk, finom kijelentését, hogy a Jövetel ideje beköszöntött. Amikor hallgatták a prófétai tekerccsek ígéreteit az Eljövendőről, Dávid magváról, Izráel üdvözítőjéről, ezek az igék összecsendültek a Szentlélek belső bizonyágtételével: „*Igen, ez nekem szól: életem ünnepe elközelgetett.*” Isten igéi és a Lélek hangja adták a kijelentést.

Áldott az az öreg, aki már fiatalabb korában üzeneteket kap, és alkalmat ad neki Isten, hogy a Szentírás és a Szentlélek által vezesse őt. Miért érdemes élni? A prófétával együtt mondhatjuk, öregebbek és fiatalabbak: „*Ha szavaidat hallattad, én élveztem azokat; a te szavaid örömömre váltak és szívemnek vigasságára;...*” Így van írva Jeremiás könyve 15. részében. Ilyen kijelentéseket kapunk Istentől.

Ezek nyomán beteljesedéseket élünk át. Az ember életében akad néhány szép beteljesedés: esküvő, születések, évfordulók. Ezek életünk jeles ünnepei. A bibliai két öreg a legnagyobb ünnepet a templomban élte meg. Jó hely a templom, éppen ott lehet ünnepi pillanatok átélni, Jézussal, az Üdvözítővel találkozni. Ők a kis Jézust látták, és benne üdvösségükre ismertek rá. Mi már úgy találkozunk Ővele, mint aki elvégezte küldetését, és leginkább az igehallgatás és az imádkozás csendjében közeledik hozzánk. Életünk nagy beteljesedése: meg nem halni addig, míg át nem éljük ezt a találkozást Urunkkal, és meg nem látjuk benne az üdvösségünket. A szép földi beteljesedések között a legnagyobb: Jézussal találkozni. Ezért a beteljesedésért érdemes megöregedni, embernek lenni, a templomot szeretni, ünnepelni.

És még egyet tegyünk hozzá: érdemes azért is megöregedni, hogy fontos tapasztalatainkról beszéljünk. Ezt teszi Simeon túláradozó szavakkal, Anna pedig hálás szívvel, egyszerűbben. Néha elszomorodom egy-egy temetésre készülve: mennyi tapasztalat, kiérlelődött bölcsesség száll itt most sírba, mennyit lehetett volna ezekből átadni! Kedves

öreges! Ne vigyük magunkkal az élet gazdagítását szolgáló hasznos ismereteket, istenáldotta tapasztalatainkat, az Istennel való találkozásaink élményeit. Legjobb költőink ezeket versben örökítik meg és hagyják az utókorra. Milyen áldás! Nagyapák, nagyanyák! Keressük a percek, amikor az unokáknak mesélhetünk magunkról és szívbeli örömeinkről! Kedves fiatalabbak! Ne hagyjatok békét a család öregjeinek, míg nem beszélnek kiérlelt életbölcsességükről és istenélményeikről! Simeon és Anna beszédes emberek. Sok, fontos mindennapi munkájuk között nem feledkeznek el a legnagyobb eseményről szólni: hosszú földi életük bölcs tapasztalatai mellett az ünnepről, a találkozásról, az üdvösségről. A bölcs író, Németh László az ember üdvösség-ügyei között említi a társtalálást, az értelmes munkát, és az istenélményt. Simeonok és Annák, áldott életű öregek hosszú sora tart az üdvösség felé. Csatlakozzunk hozzájuk! Már itt a földi úton kijelentések, igék és ihletések vezetnek. Ünnepi beteljesedéseket élhetünk át! Előlegeket a végleges nagy ünnepből és találkozásból. Szájunk megnyílik bölcsesség tanítására, fiatalabbak okosítására, bizonyágtévére Istentől, aki Krisztusát küldte üdvösségünkre. Addig nem halhatunk meg, amíg ki nem vettük részünket az Isten kijelentéseiből, az ünnepi beteljesedésből és a bölcs szavú bizonyágtételből.

Csendünkben most a 71. zsoltár 17-20. versei hangzanak el:

„Istenem, te tanítottál ifjúkorom óta, mindmáig hirdetem csodáidat. / Istenem, ne hagyd el késő vénségemben sem, míg csak hirdethetem hatalmadat, nagy tetteidet a jövő nemzedéknek. / Istenem, igazságod a magas égig ér, mert hatalmas dolgokat vittél véghez. Van-e hozzád hasonló, Istenem? / Sok nyomorúságot és bajt láttattál velem, de újra megelevenítesz, még a föld mélyéből is újra fölhozol engem.”

TEXTUÁRIUM

Ószövetség

2Kronikák 34,31	Reformációk	11
Jeremiás 1,6-9	Életcél Istentől	5

Újszövetség

Máté 1,18-25	József adventje	27
Máté 2,11	Krisztus érkezése és fogadtatása	37
Lukács 2,10-11	Üdvözítő született	34
Lukács 1,68-69,74	Mária adventje	23
Lukács 2,26	Miért érdemes élni, ...?	41
Cselekedetek 20,24	Miért hullik oly sok mártírvér?	8
Róma 5,5,8,10	A gyertyák napja	14
Róma 8,19	A teremtett világ adventje	17
1János 4,7-9,12	A szeretet nyelve	31
Jelenések 5,7	Nincs jövődő áldozat nélkül	20

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	3
<i>özv. Pánczél Tivadarné előszava</i>	
Életcél Istentől	5
<i>Családi évnyitó istentisztelet</i>	
Miért hullik oly sok mártírvér?	8
<i>Aradi vértanúk halálának évfordulójára elmondott prédikáció</i>	
Reformációk	11
<i>Reformáció</i>	
A gyertyák napja	14
<i>Halottak napja</i>	
A teremtett világ adventje	17
<i>Advent</i>	
Nincs jövődő áldozat nélkül	20
<i>Advent</i>	
Mária adventje	23
<i>Advent</i>	
József adventje	27
<i>Advent</i>	
A szeretet nyelve	31
<i>Szenteste</i>	
Üdvözítő született	34
<i>Karácsony</i>	
Krisztus érkezése és fogadtatása	37
<i>Karácsony</i>	
Miért érdemes élni, amikor már nem érdemes élni?	41
<i>Szilveszter</i>	
Textuárium	44

IMPRESSZUM

Felelős kiadó
özv. Pánczél Tivadarné

Szerkesztette és gondozta
özv. Pánczél Tivadarné és Eszenyiné Balogh Ilona

Lektorálta
Kovács Gáborné

Nyomdai előkészítést végezte
Eszenyiné Balogh Ilona és dr. Futó Judit

Borítót tervezte és szöveget tördelte
Karsai Júlia

Nyomda
Seriart Nyomdaipari Stúdió Kft.

**Olvassák mindazok, akik ismerték és szerették Pánczél Tivadar
lelkipásztort, és akik friss üzeneteket akarnak hallani Istentől.**

A füzet megvásárolható református gyülekezeti iratterjesztésekben
és Ajtony Artúr nyugalmazott lelkészénél (06-20-230 4423).

Egybeszerkesztés

Igenek a nagy építőmesterről szól. A nagy építőmester nyilvános-
lagra hozta építési tervét = "akaratainak tervét", amely szerint
Egybeszerkesztet Mindeneket Krisztusban.

A) Isten szept. arányú építkezését igen az első szabvány úgy nevezi, h.
"Egybeszerkesztés". A Mindenség Háza új építéséről van szó. Valóban a legpompás-
lat közsépfelépítés képe jelenik meg előttünk. Szinte látható, amint építési
anyagokat szállítanak: téglát, mészet, homokot, majd fundamentumot
leöntenek, s azon elkezdi emelkedni a falazat.

Mi a kőműves téglarakás és téglafal között?

A téglarakásban még remény van továbbra is téglát, gondolat összerakása, h.
bűt he dolgon. A téglafalban pedig kötőanyaggal kerülnék egymás mellé
és egymás fölé a téglák, pontosan a tero szerint "Egybeszerkesztés". Ez az
"egybeszerkesztés" több mint az "összerakás".

Egyik kortárs költőnk mondja: "Föld együttvágyunk, csak megse..."

A családban jól együttvágyunk köztársaltn, csak lélekközvetben még,
Sokszor hiányzik az értelem, beszélgetések, tervezések kötőanyaga. Erre az
egybeszerkesztés kötőanyaga van szükség, igazában minden emberi közösségben
Vajon van ilyen munkahely, iskolai osztály vagy templomi gyülekelet, ahol
nem kellene még valami, tal az együttélet? Valami az egybeszerkesztésből?
Az együttállás, a segítség, udvariasság, baráti érzések kötőanyagok?

Végül meg hozzá, h ezen az építkezésen az anyag, a tégla nem elsőrendű.
A nagy építőmester kezében valójában bontási anyag van. Ez az ő személtáradat
dícsé, hiszen sokkal nehezebb bontni bontni anyaggal dolgozni, azt megter-
síteni; méretre alakítani s beilleszteni az építménybe. Igen, ami igaz:
Első minőségünk nem teszi könnyűvé a nagy építőmester munkáját.

B) Igenek második szava az óriási méretűre utal: A görög szó -
"Egybeszerkesztés" - kifejez mindent, ami csak égen-földön van. Isten építő
munkája átjárja a Mindenséget, vagyis a mennyei láthatatlan világot
és a földi látható anyagi világot.

Miben is áll világnak nagy nyomonjárása? Vajon nem így áll-e, h. ez a
kettő egymástól elhatárolt? A szellemi erőknek it kellene hatni a dolgokat
s mennyi ajándékoknak gazdagítani s szaldogának kellene a földi életet,
h. it a jószág, a megértés, felismerés, egymástól való gondoskodás készségei első
munkájának. Csak a szellem, a munkaerő s a kezesség az égen magasabb
rendű értékelő erők által követhetnek közelebb egymáshoz. Itt először
csak az egymás mellett élés, sokszor bűnhődés és vesztés, ahelyett hogy egy-
másot kihasználják s támogatnak.

Itte bontani hangulata az egykötés alapsejtnek, a családok az egész

2003. szept. 7. J. Ef 1, 9-10 79

04/2

Marykonei de 11 Egybeszerkesztés
Szólt a nagy építőmesterről pdl. A nagy
ságra hozta építési tervét = akaratának
Egybeszerkeszt Mindenekelt Krisztusban.

A) Isten rappaat arányú építkezését igény ax első
Egybeszerkesztés... Haza új építésetől
fot kőre... Szünte
anyagokat... meszt, homokot,
kértelek, falazat

SZÓLJ Iram!

Pánczél Tivadar Prédikációi I.

... kőlapok közt
A kőlapokban szép rendben sorakoznak a kőlapok,
pél he dőljen. A kőlapokban pedig kötőanyagok
is egymás fölé a kőlap, pontosan a terv szerint „Egy-
beszerkesztés” több mint az „ötszerezés”

Egyik kortárs költőnk mondja: „Föld együtörvénnyel
A családban jól együtt vagyunk kötőanyagok, cs.
Sokszor hiányzik az érzések, beszélgetések, tervezés
Egybefüggő kötőanyagokra van szükség igazában mind
Vajon van olyan munkahely, iskolai osztály vagy temp
ne kellene meg valaki, hát az együttéletén? Valami o
A egyéniséggel kötődés, a segítőkészség, udvariasság, barátság

Vegyük meg hozzá, hogy ezen az építkezésen az anyag,
A nagy építőmester kezében valójában bontási anyag van
dleszi, hiszen sokkal nehezebb rontott-bontott anyag
szabai; méretre alakítani és beilleszteni az építmény
Valaki minőségileg... kőre... szünte

